

INGEZONDEN.

DE REORGANISATIE VAN HET GERECHTELIJK-GENEESKUNDIG ONDERZOEK.

Naar aanleiding van het in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde*, n°. 25, geplaatste stuk van het hoofdbestuur, bevattende een adres aan Zijne Excellentie den Minister van Justitie in zake de reorganisatie van het gerechtelijk-geneeskundig onderzoek hier te lande, hebben wij gemeend zoo spoedig mogelijk aan Zijne Excellentie te moeten doen toekomen een memorie, waarin wij onze bezwaren tegen de door het hoofdbestuur voorgestelde regeling hebben neergelegd. Wij meenen, dat ook de collegae in den lande het recht hebben op de hoogte gesteld te worden van al datgene, wat ten opzichie van dit belangrijke punt geschiedt en besloten daarom voor deze memorie in het *Tijdschrift* plaatsing te verzoeken ¹⁾.

Leiden.

Rotterdam.

Amsterdam.

J. P. L. HULST.

R. DE JOSSELIN DE JONG.

H. J. M. SCHOO.

Aan Zijne Excellentie den Minister van Justitie.

Excellentie!

Ondergeteekenden hebben de eer zich met dit schrijven tot Uwe Excellentie te wenden met het verzoek nog eens te mogen terugkomen op het in December 1914 tot Uwe Excellentie gerichte adres, betreffende de reorganisatie van het gerechtelijk-geneeskundig onderzoek hier te lande.

De aanleiding tot dit verzoek is een adres, door het Hoofdbestuur der Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst tot Uwe Excellentie gericht, hetwelk gepubliceerd is in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* van 19 Juni 1915. Daar in dit rapport uitdrukkelijk gezegd wordt, dat het in zekeren zin gedeeltelijk ook een antwoord is op het door ons tot Uwe Excellentie gerichte adres en het ons voorkomt, dat de daarin ontwikkelde denkbeelden niet geheel beantwoorden aan datgene, wat onzes inziens gewenscht en noodig is, zouden wij het op hoogen prijs stellen, in het kort onze bezwaren tegen de door het Hoofdbestuur voorgestelde regeling aan de aandacht van Uwe Excellentie te mogen onderwerpen.

Bij de beschouwing van de eischen, die aan de uitoefening der gerechtelijke geneeskunde moeten worden gesteld, wordt in het rapport van het Hoofdbestuur van een ander beginsel uitgegaan, dan van datgene, wat onzes inziens door de praktijk wordt aangegeven. In dit rapport komt toch niet voldoende uit, dat in de praktijk der gerechtelijke geneeskunde onderscheid moet worden gemaakt tusschen het gedeelte, dat bij den clinicus thuis behoort en dat, wat onder het laboratoriumonderzoek valt.

Het eerste (klinische) deel omvat, met uitzondering van de klinische psychiatrie, slechts een klein deel der in de praktijk voorkomende gerechtelijk-geneeskundige gevallen. Hetgeen de rechtbank in deze verlangt, kan zonder bezwaar door elk der drie en twintig arrondissementsrechtbanken verkregen worden op de wijze, welke

¹⁾ Hoewel dit geschrift wel een weinig te omvangrijk is voor een ingezonden stuk, hebben wij toch gemeend, wegens het belang van het onderwerp, aan het verzoek om plaatsing in dit geval te moeten voldoen. Wij verwachten, dat bij latere inzenders daardoor niet de meening zal postvatten, dat nu voortaan iedereen zulke omvangrijke ingezonden stukken mag schrijven. Onze overtuiging, dat ingezonden stukken kort en zaakrijk behooren te zijn, is door het plaatsn van dit stuk niet gewijzigd.

door het Hoofdbestuur wordt aangegeven; immers iedere rechtbank zal de gelegenheid hebben om zich te verbinden met een bepaald aantal klinici, op wier advies voor psychiatrisch, chirurgisch, gynaecologisch, obstetrisch of intern gebied volkomen kan vertrouwd worden. Het aantal voor de medicina forensis berekende deskundige psychiaters, chirurgen, gynaecologen, obstetrici en internisten hier te lande is ongetwijfeld volkomen voldoende om aan iedere rechtbank de desbetreffende hulp te verlenen.

Geheel anders staat de zaak ten opzichte van alles wat het laboratoriumonderzoek betreft. Het zij ons veroorloofd er de aandacht van Uwe Excellentie op te vestigen, dat dit laboratoriumonderzoek weliswaar niet de geheele gerechtelijke geneeskunde omvat, maar dat na aftrek der psychiatrie en der toxicologie, welke voor het scheikundig deel bij den scheikundige behoort, het overige bijna uitsluitend behoort tot het gebied van den onderzoeker in het laboratorium.

Slaat men de nieuwere litteratuur op het gebied der gerechtelijke geneeskunde na (SCHMIDTMANN, ROLL, STRASSMANN, VIBERT, LACASSAGNE, LOCHTE, THOINOT), dan ziet men onmiddellijk, hoe de behandelde stof in drie groote hoofdstukken is gesplitst, nl. de psychiatrie, de toxicologie en dat deel dat het best kan samengevat worden als het laboratoriumonderzoek, nl. de lijkopeningen, verschillende onderzoekingen van producten van mensch of dier, als daar zijn: haren, bloed, sperma, vlekken van allerlei aard enz., zooook onderzoekingen van serologischen, bakteriologischen en mikroskopischen aard. Het is, op grond van onze ervaring en van hetgeen de praktijk ons heeft geleerd, onze overtuiging, dat dergelijke onderzoekingen uitsluitend kunnen geschieden door hen, die een goed uitgerust laboratorium tot hun beschikking hebben en zich dagelijks met het onderzoek in deze richting bezighouden. Het zij ons veroorloofd hiervoor te verwijzen naar hetgeen in ons voorgaand adres aan Uwe Excellentie daaromtrent is opgemerkt.

Nu is de bedoeling van het Rapport van het Hoofdbestuur, overeenkomstig den opdracht, welken de Algemeene vergadering te Tilburg (1910) het heeft verstrekt: een organisatie van het gerechtelijk geneeskundig onderzoek in zijn geheel, en het is wel overbodig te zeggen, dat zulks door ons bijzonder wordt toegejuicht en gewaardeerd.

Zulk een reorganisatie zou moeten gericht zijn op:

ad. 1. Verbetering van het onderwijs in de gerechtelijke geneeskunde.

ad. 2. Verbetering van de regeling der gerechtelijk geneeskundige praktijk.

Wat het onderwijs betreft, meenen wij, dat het niet op onzen weg ligt daarover in bijzonderheden te treden, en dat het *niet* hier de plaats is daarover onze opmerkingen te maken, al zijn wij er diep van overtuigd, dat verbetering ten deze dringend noodzakelijk is.

Wat echter de regeling der gerechtelijk-geneeskundige praktijk betreft, meenen wij, dat de ervaring, die wij door jarenlange praktijk hebben opgedaan, het tot onzen plicht maakt onze denkbeelden daarover aan Uwe Excellentie voor te leggen.

Gelijk hierboven gezegd, behoort onderscheid te worden gemaakt tusschen kliniek en laboratorium. Voor de kliniek kan de regeling, welke het Hoofdbestuur voorstelt in zooverre gevolgd worden, dat iedere rechtbank zich van de hulp van eenige klinici verzekert. In de praktijk heeft zich een zoodanige regeling van zelf gevormd, en voor zoover ons bekend, zijn hier zoo goed als geen moeilijkheden voorgekomen.

Anders staat het met de zaak, waar het laboratoriumwerk betreft; hierbij moet men een onderscheid maken tusschen de groote centra en het platteland; onder dit laatste te verstaan dat deel, wat niet in de onmiddellijke omgeving der groote centra is gelegen, of zeer gemakkelijk kan bereikt worden. Als groote centra komen onzes inziens in aanmerking die steden, waar een ervaren deskundige is gevestigd, die over

een goed ingericht laboratorium kan beschikken, als Amsterdam, Leiden, den Haag, Rotterdam, Utrecht en Groningen. Dit aantal is in staat om aan een groot gedeelte der gevoelde behoeften te voldoen. Mocht het blijken, dat, gelijk door het Hoofdbestuur gemeend wordt, dit aantal voor ons land niet voldoende is, dan huldigen wij de opvatting, dat op andere, meer eenvoudige en tevens meer afdoende wijze, dan in het Rapport van het Hoofdbestuur wordt aangegeven, in dit opzicht verbetering kan worden gebracht. Theoretisch moge de gedachtengang van het Hoofdbestuur aannemelijk schijnen, dat voor iedere arrondissementsrechtbank een eigen deskundige gewenscht is, de praktijk leert anders. Een enkele blik in de laatste jaargangen der crimineele statistiek van Nederland leert, dat bij een aantal rechtbanken het aantal te verwerken gerechtelijk-geneeskundige gevallen zóó gering is, dat voor een vasten deskundige geen voldoende werk is om door de praktijk op de hoogte te blijven van zijn vak, laat staan daarin een aansporing te vinden om door eigen studie de vorderingen der gerechtelijke geneeskunde te blijven volgen. Daartegenover staan andere arrondissementen, waarin op gerechtelijk-geneeskundig gebied zeer veel omgaat.

Reeds dit mag voldoende zijn om hier in het licht te stellen, dat de finantieele regeling, als door het Hoofdbestuur voorgesteld, onpraktisch is en niet beantwoordt aan den feitelijken toestand. Het onbeteekenende bedrag door het Hoofdbestuur genoemd, als vergoeding voor beschikbaarstelling gedurende een geheel jaar, en als aanmoediging voor het bijhouden van de gerechtelijk-geneeskundige wetenschap, heeft eenerzijds geen zin voor deskundigen, die slechts een hoogst enkele maal een lijkopening of ander onderzoek voor de justitie zouden te verrichten hebben, en is aan den anderen kant veel te gering in verhouding tot hetgeen deskundigen, die in een druk arrondissement voor de rechtbank werkzaam zijn, ten dienste der justitie verrichten en aan tijd, arbeid en hulpmiddelen daarvoor beschikbaar stellen.

Nog een ander bezwaar bestaat tegen de door het Hoofdbestuur voorgestelde regeling. Wanneer, gelijk daarin wordt aangegeven, het voor-onderzoek in ieder geval geschiedt door een plaatselijk gevestigd arts, niet speciaal gerechtelijk-geneeskundige, terwijl het laboratoriumwerk, indien deze dit gewenscht mocht achten, elders door een patholoog-anatoom wordt verricht, ontstaat een splitsing in het onderzoek, welke voor het organisch verband er van ongewenscht is, en leidt tot desorganisatie. Een voor-onderzoek in loco met den gerechtelijk-geneeskundige is niet zoo dikwijls noodzakelijk, dat het door ons genoemd beperkt aantal deskundigen dat niet zou kunnen doen, en een splitsing van het geheele onderzoek daarvoor noodzakelijk zou zijn. Verdeeling van arbeid leidt hier tot verslapping van het verantwoordelijkheidsgevoel, concentratie er van in één hand bevordert eenheid en verband in het onderzoek.

Het is dan ook op een andere wijze, dat wij meenen, dat verbetering te verkrijgen is. Tot nu toe hebben een klein aantal bevoegden in de bovengenoemde centra zich ten allen tijde, niettegenstaande de onvoldoende honoreering, beschikbaar gesteld tot het verrichten van gerechtelijk-geneeskundige onderzoekingen in de plaats hunner inwoning, in de onmiddellijke omgeving er van en zelfs wel tot op grooten afstand. Eischt de praktijk, dat meer deskundigen voor verafgelegen arrondissementen beschikbaar komen, dan kan aan de voorziening in die behoefte voldaan worden, doordat allereerst de honoreering van gerechtelijk-geneeskundig werk zoodanig geregeld wordt, dat nog enkele patholoog-anatomen zich daardoor aangetrokken gevoelen tot de praktijk der medicina forensis, en voorts is het noodig, dat de rechtelijke ambtenaren in de betrokken arrondissementen het hun aantrekkelijk maken zich in een gemakkelijk te bereiken centrum als gerechtelijk-geneeskundige te vestigen, door gezamenlijk een vaste regeling met hen te treffen, waardoor zij de zekerheid krijgen, dat de moeite en kosten, welke zij zich voor hun studie getroost hebben en blijven getroosten, beloond worden. Niet de aanstelling van vaste ambtenaren, welke de vrijheid van den rechter-

commissaris aan banden legt, maar een behoorlijke honoreering voor gepraesteerde diensten kan hier de gewenschte verbetering brengen. Op deze wijze kunnen die rechtbanken, welke tot nu toe blijkbaar den weg tot het verkrijgen van goede deskundige gerechtelijk-geneeskundige hulp niet hebben gevonden, zich daarvan op eenvoudige wijze voorzien.

Ten slotte blijft de bespreking over van het door het Hoofdbestuur voorgestelde „college voor tweeden aanleg”. Het wil ons in alle bescheidenheid voorkomen, dat de instelling van een dergelijk college niet wel vereenigbaar is met de vrijheid van werken en de zelfstandigheid van den gerechtelijk-geneeskundige hier te lande; deze geeft krachtens zijn eed een naar *zijn* beste weten, op eigen onderzoek en eigen redeneering gegrond rapport. De wetenschap, dat door een vast college allengs als van zelf zekere regelen en conclusies zullen worden gecodificeerd, kan niet anders dan verlamdend op zijn handelen en denken werken. Ook de vrijheid van den rechterlijken ambtenaar in de keuze van desgewenschte superarbiters is hierdoor opgeheven. Tot nu toe heeft er voor den rechter altijd gelegenheid bestaan, zich in betwistbare gevallen voor een superarbitrium tot die personen te wenden, die op grond van hun ervaring of groote kennis, voor het bijzondere deel, waar het betrokken geval onder valt, uitmunten. Door het instellen van een vast college zou de toestand niet verbeterd, maar de keuze van superarbiters aan banden gelegd worden, en dit komt ons allerminst gewenscht voor.

Vatten wij dus kort samen, wat op grond van het bovenstaande en het in ons vorig adres medegedeelde, voor de reorganisatie der gerechtelijke geneeskunde hier te lande gewenscht is, dan is dit:

ad. 1. Verbetering van het onderwijs in de gerechtelijke geneeskunde;

ad. 2. Verbetering van de gerechtelijk-geneeskundige praktijk.

Wat de klinische (psychiatrische, chirurgische, obstetrische enz.) deskundigen aangaat schijnt ons de bestaande regeling voldoende.

Wat aangaat de hulp van deskundigen in al wat het laboratoriumwerk, genomen in den ruimsten zin, betreft, schijnt ons gewenscht:

a. Voor de groote centra, Amsterdam, Leiden, den Haag, Rotterdam, Utrecht en Groningen, een vaste overeenkomst tusschen de justitie en een ervaren deskundige, die over een goed ingericht laboratorium beschikt; deze deskundigen zullen ook werkzaam kunnen zijn voor die arrondissementsrechtbanken, in kleinere plaatsen, die gemakkelijk bereikbaar zijn.

b. Een betere honoreering der gerechtelijk-geneeskundigen, waardoor deze meer in overeenstemming komt met de beteekenis van en den arbeid verbonden aan de door hen gepraesteerde diensten.

c. Hierdoor zal tevens voorzien kunnen worden in de behoeften der rechtbanken in moeilijk te bereiken arrondissementen.

Wanneer het voor een of meer patholoog-anatomen daardoor aantrekkelijk wordt gemaakt zich gerechtelijk-geneeskundig te ontwikkelen en zich te vestigen in een zoodanig gelegen centrum, dat verscheidene rechtbanken van zijn diensten gebruik kunnen maken, is aan deze behoefte voldaan. De wetenschap, dat hij geregeld werk zal hebben en voldoende zal worden gehonoreerd, zal voor hem ook een prikkel zijn zich de noodige arbeid en kosten te getroosten, ten einde zich van den vooruitgang der gerechtelijke-geneeskunde op de hoogte te houden.

Tenslotte behoort de rechter-commissaris vrij te zijn in de keuze zijner deskundigen en superarbiters en behoort deze vrijheid niet te worden beperkt door de aanstelling van een vast college voor tweeden aanleg.

Op grond van een en ander veroorloven ondergeteekenden zich de vrijheid, Uwe Excellentie beleefd te verzoeken bij de aanstaande herziening van het Wetboek van Strafvordering met de hierboven uiteengezette denkbeelden, die voortspruiten uit onze

jarenlange ervaring in de gerechtelijk-geneeskundige praktijk, rekening te willen houden.

Leiden.

w.g. J. P. L. HULST.

Rotterdam.

„ R. DE JOSSELIN DE JONG.

Amsterdam.

„ H. J. M. SCHOO.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — **Dure eieren.** Voor de ziekenhuizen, zegt *The Hospital*, is de duurte der eieren een vraagstuk van beteekenis, en men verwacht dat de prijzen voor den winter zullen verdubbelen. Daarom wordt het „inleggen” van verse eieren aanbevolen. Hiertoe plaatse men eieren, die ten hoogste twee dagen, doch bij voorkeur niet meer dan één dag oud zijn, met het smalle einde omlaag in een aarden pot en vulle deze geheel met waterglas-oplossing. Gaat een ei drijven, dan moet het worden verwijderd. De pot wordt bedekt en op een koele plaats gezet. De eieren blijven dan zes of negen maanden of nog langer goed. Vóór het koken moeten de schalen worden doorboord, anders barsten zij.

NEW-YORK. — **De zorg voor verslaafden aan bedwelmende middelen.** Hoewel de geneeskundigen in den staat New-York in het eerst wel hebben opgezien tegen de lasten van de aantekening van ieder voorschrift van narcotische middelen, heeft de werking der Boylan Law hen reeds nu overtuigd, dat slechts hierdoor een juist inzicht wordt verkregen in de uitbreiding der verslaving aan zulke middelen en ook druk kan worden uitgeoefend op de verkoopers en de verbruikers. Het gevolg is, dat duizenden verslaafden nu opnemings vragen in de ziekenhuizen, om van hun gewoonten te genezen. Er zijn echter slechts twee ziekenhuizen voor hen beschikbaar, en deze kunnen ook niet meer doen dan de lijdens, juist ontwend aan het vergif, en meestal in verzwakten toestand in hun omgeving terug te zenden. Wil men de kroon op het werk zetten, dan moet er gelegenheid worden geschapen, om ver van de stad, onder het verrichten van landarbeid, gaandeweg tot gezondheid en krachten te komen, en ook daarna moet een commissie van verstandige lieden de gewezen lijdens onder haar toezicht, leiding en bescherming houden. Hierop aan te dringen acht *the New-York med. Journ.* een plicht van alle maatschappelijke werkers, de geneeskundigen in de eerste plaats.

PARIJS. — **De Fransche geneeskundige verlieslijst** (vgl. bldz. 619). — Tot in het voorjaar waren van de 6500 in het strijdende leger werkzame artsen 440 vermist, 260 gewond, 13 aan wonden gestorven, 90 gevallen, 507 waren ziek geworden. Er werden 155 artsen eervol vermeld, 15 tot officier en 63 tot ridder van het Legioen van Eer benoemd, en 15 kregen de militaire medaille (*Irrenpflege*).

PARIJS. — **Bekroning van Sir Almroth Wright.** De Académie des Sciences heeft aan Sir ALMROTH WRIGHT den Prix Lecomte toegekend, ten bedrage van 50000 francs (*Hospital*).

BERLIJN. — **Vrijlating van krijgsgevangenen artsen.** Volgens een overeenkomst tusschen de Duitsche en Fransche regeeringen zullen artsen, geestelijken, apothekers, officieren van administratie, hospitaalsoldaten, ziekenoppassers en ziekendragers, die in krijgsgevangenschap verkeerden, van weerszijden gelijktijdig worden vrijgelaten, met uitzondering van hen, die voorloopig nog noodig zijn tot behandeling en verpleging van krijgsgevangenen landgenooten (*Deutsche med. Wochenschr.*).

Personalia. — Overleden: de pharmacoloog prof. E. HARNACK, te Halle, 62 jaar oud; de kinderarts prof. L. TOBLER, te Breslau, 39 jaar oud.